

УДК 378.147

ІНТЕРКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК УМОВА ДЛЯ МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТНЬОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Рябчикова К.М.

*аспірант кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти
Українська інженерно педагогічна академія*

В умовах визнаного Європейською комісією компетентнісного підходу до навчання постає питання про основні фахові компетентності, що визначають формування фахівця. В закордонних джерелах, присвячених цьому питанню, в останній час розглядається інтеркультурна компетентність, як важлива складова в системі підготовки сучасного фахівця, націленого на міжнародну освітню і наукову мобільність [1].

Між тим, єдиний підхід до визначення інтеркультурної компетентності поки не розроблений. Перший напрям розглядає інтеркультурну компетентність насамперед, як здатність спілкуватися на іноземній мові (перш за все англійською) [2]. Другий напрям передбачає формування психологічної готовності до спілкування з представниками інших культур [3]. Найбільш розвинутим напрямом є проблема формування так званого культурного інтелекту [4], який передбачає глибокі проникнення в культури різних народів, знання їх особливостей і вміння використовувати, насамперед, в роботі в інтернаціональних колективах. Поки що найменш розвиненою є гілка формування спеціально фахової міжкультурної компетентності, що визначає особливості професійної діяльності в різних умовах. Найбільш характерним цей напрям відзначається в індустрії одягу, харчування, організації дозвілля.

Нами запропонована система формування інтеркультурної компетентності у вигляді матриці (таблиця 1), що включає зазначені вище

складові, які формуються на протязі чотирьох етапів – підготовчий, етап формування загально фахових компетентностей, етап формування спеціально фахових компетентностей, етап контролю реального формування інтеркультурної компетентності.

Таблиця 1 - Матриця формування інтеркультурної компетентності

Етапи	Підготовчий	Формування загально фахових компетентностей	Формування спеціально фахових компетентностей	Впровадження (Контроль реального формування)
Складові				
Комунікативна мовна	D ₁₁	D ₁₂	D ₁₃	D ₁₄
Комунікативна психологічна	D ₂₁	D ₂₂	D ₂₃	D ₂₄
Загальна міжкультурна (Культурний інтелект)	D ₃₁	D ₃₂	D ₃₃	D ₃₄
Фахова міжкультурна	D ₄₁	D ₄₂	D ₄₃	D ₄₄
Методи теоретичного навчання	Традиційні і інноваційні методи	Інтернет конференції зі студентами інших культур	Метод міжнародних проектів	Маркетингові та марчендайзингові підходи
Практичне навчання	Ознайомчі поїздки в країни з іншими культурами	Мовні, у тому числі мовно педагогічні практики	Взаємне стажування студентів різних культур	Реалізація одержаних міжкультурних рішень

В системі формування інтеркультурної компетентності передбачені методи теоретичного і практичного навчання, які у ряді випадків

принципово розрізняються для різних етапів. Кінцевим етапом формування інтеркультурної компетентності повинно стати реальне впровадження міжкультурних рішень, одержаних, наприклад, у ході виконання міжнародного студентського проекту.

Окремі складові матриці включають комплекс методів і засобів з її формування. Вони можуть включати окремі дисципліни в навчальному плані, розділи в робочих програмах існуючих навчальних дисциплін, індивідуальні завдання в ході практичної підготовки, враховуючи переважну практичну підготовку в інтеркультурному середовищі в Україні або за кордоном, спеціальні міжкультурні завдання в ході виконання курсових і дипломних проектів.

Література:

1. Deardorff D. K. Intercultural competence in higher education: International approaches, assessment and application Intercultural Competence in Higher Education: International Approaches, Assessment and Application/ Deardorff D.K., Arasaratnam-Smith L.A. // London and New York: Rotledge. Taylor&Francis group. - 2017. – 312 p.

2. Xu J. Measuring “Spoken Collocational Competence” in Communicative Speaking Assessment / Xu J // Language Assessment Quarterly.-2018.- 15(3).-p. 255-272.

3. Makhmutova E. N. Social-psychological training as a tool to foster communicative competency of students specialising in management / Makhmutova E.N., Andreeva M.M., Dmitrenko T.A. // Academy of Management Review Integration of Education. - 2018. - 22(1).- p. 91-106.

4. David Livermore. Leading with cultural intelligence: The Real Secret to Success / David Livermore. // New York: American Management Association.- 2010. - 220 p.